

Myllyoja Kirsi & Määttä Tytti

LUONTOPÄIVÄKOTI TIMOTEIN PEREHDYTYSKANSIO

Kirsi Myllyoja & Tytti Määttä

Opinnäytetyö

Kevät 2011

Sosiaalialan koulutusohjelma

Oulun seudun ammattikorkeakoulu

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma, Sosionomi

Tekijä(t): Myllyoja Kirsi & Määttä Tytti
Opinnäytetyön nimi: Luontopäiväkoti Timotein perehdytyskansio
Työn ohjaaja(t): Heiskari Raija & Suokas Riikka
Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2011 Sivumäärä: 31 sivua + 4 sivua liitteitä

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyöprojektimme toimeksiantajana oli Luontopäiväkoti Timotei Raahen Pattijoelta, joka on yksityinen päiväkotiki. Tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa tuotekehitystyössä perehdytyskansio. Kansion tarkoituksena oli luoda tiivis ja selkeä tietopaketti työntekijöille sekä auttaa perehdyttäjää perehdytysprosessissa. Perehdytysprosessin ja perehdytyskansion ansiosta työntekijällä on mahdollisuus saada parempi kokonaiskuva työstä.

Toteutimme perehdytyskansion yhteistyössä päiväkotiki Timotein kanssa. Keskeiset käsitteet opinnäytetyössä ovat työntekijöiden hyvä perehdytys, varhaiskasvatus, kestävä kehitys ja luontokasvatus sekä kasvatuskumppanuus. Lisäksi perehdytyskansio sisältää tietoa työtä ohjaavista lainsäädännöistä. Olemme valmistaneet kaksi erilaista versiota perehdytyskansiosta. Ensimmäinen versio on konkreettinen tuote ja toinen digitaalisessa muodossa. Tällöin päivittäminen on helpompaa.

Suunnittelemamme perehdytyskansio toimii perehdyttämisen tukena päiväkotiki Timotein henkilökunnalla.

Asiasanat:

perehdytys, varhaiskasvatus, kestävä kehitys, luontokasvatus ja kasvatuskumppanuus.

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Social Services

Author(s): Myllyoja Kirsi & Määttä Tytti

Title of thesis: Nature day care center Timotei's introduction file

Supervisor(s): Heiskari Raija & Suokas Riikka

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2011
pages

Number of pages: 31 pages + 4 appendix

ABSTRACT

Our thesis project applicant was Nature Day-care Center Timotei from Raahe Pattijoki, it is a private day-care center. The purpose of our thesis project was to design and implement introduction file as research and development work. The purpose of file was to create plain and simple information package for employees and to help the introducer on introduction process. By the aid of the introduction process and introduction file an employee can get a better picture of his job.

We implemented the introduction file together with Day-care Center Timotei. The fundamentals of our thesis project are good introduction of employees, early childhood education, sustainable development, nature education and company education. The introduction file also contains some information about the law which controls the work. There are two versions of introduction file. The first one is file and the other is digital version. It makes the updating much easier.

Keywords:

introduction, early childhood education, sustainable development, nature education and company education.

SISÄLLYS

JOHDANTO	4
1 TUOTEKEHITTELYN LÄHTÖKOHDAT	5
1.1 Aiheen valinta ja perustelut.....	6
1.2 Luontopäiväkotit Timotein esittely.....	8
2 PEREHDYTTÄMINEN TYÖELÄMÄSSÄ.....	10
2.1 Perehdytysprosessi	12
2.2 Perehdytys Luontopäiväkotit Timoteissa	14
3 PÄIVÄHOITO OSANA VARHAISKASVATUSJÄRJESTELMÄÄ.....	15
3.1 Kasvatuskumppanuus	17
3.2 Kestävä kehitys ja luontokasvatus.....	19
4 PEREHDYTYSKANSION VALMISTAMINEN.....	21
4.1 Perehdytyskansion suunnittelu	21
4.2 Perehdytyskansion valmistaminen.....	23
4.3 Perehdytyskansion arviointi	24
5 POHDINTA	25
LÄHTEET	30
LIITTEET	32

JOHDANTO

Ammattikorkeakouluista annetun asetuksen (352/2003§) mukaan ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön tavoitteena on ”kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia sekä soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä”. (Toljamo & Vuorijärvi 2007, 23). Valmistimme opinnäytetyössämme perehdytyskansion Luontopäiväkoti Timoteille. Tuotekehittelynä tehty opinnäytetyö kiinnosti meitä tulevan ammattimme vuoksi, sillä sosionomin työtehtäviin kuuluu osata valmistaa sekä kehittää työssä käytettäviä työmenetelmiä ja -välineitä. Opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa valitsimme opinnäytetyöllemme aiheen, joka kiinnostaa molempia ja josta saamme uutta tietoa sekä josta on hyötyä Luontopäiväkoti Timoteille. Määrittelimme opinnäytetyöprosessillemme aikataulun, jonka mukaan prosessi etenee.

Valmistimme opinnäytetyönämme varhaiskasvatuksen alueelle liittyvän tuotekehityksen, sillä työ on tarpeellinen ja ajankohtainen. Opinnäytetyömme keskeiset käsitteet ovat työntekijöiden hyvä perehdytys, varhaiskasvatus, kestävä kehitys ja luontokasvatus sekä kasvatuskumppanuus. Opinnäytetyöprosessin myötä osaamisemme näillä osa-alueilla kasvoi. Perehdytyskansion tekeminen tuotekehitysprosessissa Luontopäiväkoti Timoteihin vahvisti valmiuksiamme toimia lastentarhaopettajana. Opinnäytetyöprosessin aikana kiinnostuksemme lastentarhanopettajan työtä kohtaan lisääntyi entisestään.

Perehdyttäminen on uuden työntekijän tutustuttamista tulevaan työtehtävään ja toimintaperiaatteisiin. Perehdytys on prosessi, joka tulee suunnitella huolellisesti etukäteen, jotta se on helppo toteuttaa ja tarkoituksenmukaista. (Mäkisalo 2004, 131–133.)

Opinnäytetyöprosessin alkuvaiheen keskustelujen jälkeen saimme mahdollisuuden tehdä tuotekehitysprojektissa perehdytyskansio Luontopäiväkoti Timoteihin. Timoteissa oli tarvetta työntekijöiden perehdyttämisen kehittämiseen sillä aiemmin päiväkodin johtaja oli perehdyttänyt työntekijänsä päiväkodin toimintaan työvuoronsa aikana. Perehdyttäminen oli tapahtunut samalla tavalla riippumatta uuden työntekijän koulutustaustasta tai työkokemuksesta. Päiväkodin johtajan mukaan perehdyttämisen ongelmana oli tähän saakka ollut perehdytyskansion puuttuminen, jonka avulla riittävä perehdyttäminen olisi tarkoituksenmukaista ja selkeää. Opinnäytetyöprosessimme aikana teimme yhteistyötä päiväkotitiimimme kanssa tapaamisten, sähköpostien sekä puhelimen avulla.

1 TUOTEKEHITTELYN LÄHTÖKOHDAT

Opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa pohdimme aihetta opinnäytetyölle. Ensisijainen kiinnostuksen kohde molemmilla oli tuotekehitysprojekti varhaiskasvatuksen yksikköön. Luontopäiväkoti Timotei valikoitui yhteistyökumppaniksemme, sillä heillä oli tarvetta perehdytyskansiolle. Tuotekehittely kiinnosti meitä, sillä halusimme tehdä konkreettisen tuotteen ja uskoimme, että tuotekehitysprosessin hallinnasta on hyötyä tulevaisuudessa. Olemme tutustuneet työelämässä eri yksiköiden erilaisiin perehdytyskansioihin ja havainneet, että perehdytyskansio on usein puutteellinen ja sisältää vanhentunutta tietoa. Kiinnostuksemme opinnäytetyöprosessissa valmistuvaan perehdytyskansioon lähti tuotteen tarpeellisuudesta.

Opinnäytetyön ensimmäinen vaihe on aiheanalyysi eli aiheen ideointi. Tässä vaiheessa pohditaan, mitkä asiat erityisesti kiinnostavat alan opinnoissa. Aihepiirin valinnassa on erittäin tärkeää valita aihe, joka motivoi läpi opinnäytetyöprosessin. (Vilka ym. 2004, 23.) Suuntaudumme opinnoissamme varhaiskasvatukseen sekä opiskelemme lastentarhanopettajaksi. Tästä syystä halusimme valita opinnäytetyöllemme aiheen joka kiinnostaa molempia ja joka sisältää opintojen ja tulevan ammatin kannalta tärkeää tietoa. Sovimme Yhteistyössä päiväkodin johtajan kanssa kansion sisältöön liittyvistä asioista. Kansion tarkoituksena on lisätä hyvää yhteistyötä työntekijän, hänen työtovereidensa sekä esimiehen välille. Hyvän perehdytyksen tavoitteena on myös työssä tapahtuvien virheiden minimointi, uuden työntekijän viihtyvyyden parantaminen sekä kokonaiskuvan luominen työyhteisöstä, työympäristöstä ja työn tavoitteista.

Oman ammatillisen kehittymisen kannalta opinnäytetyöllä on suuri merkitys. Juha T. Hakala kirjoittaa oppaassaan, joka on tarkoitettu ammattikorkeakoululaisille opinnäytetyön tekijöille (2004), seuraavaa: korkeakoulututkinto takaa sen, että meidän tulevat työtehtävämme todennäköisesti tulevat olemaan suunnittelutehtäviä, tiimitöitä, sekä töitä, joista joudumme vastaamaan yksin. Työhön kuuluu ideointia ja suunnittelua. Opinnäytetyö antaa meille tarvittavaa tietoa työvaiheiden järjestelmällisyydestä, loogisuudesta, perusteltavuudesta, uskottavuudesta sekä rationaalisuudesta. (Hakala 2004, 9.)

1.1 Aiheen valinta ja perustelut

Opinnäytetyöprosessi on jaettu eri vaiheisiin, joita ovat aiheen valinta, opinnäytetyöhankkeen suunnittelu, tietoperustan kehittäminen, aineiston keruu ja analyysi, kehittämisehdotusten kehittäminen ja arviointi sekä raportin kirjoittaminen. Kun tarve tuotteen valmistamiselle tai kehittämiselle on tunnistettu, voidaan siirtyä itse prosessiin. Prosessista syntyy parannettu tai laajennettu tuote tai täysin uusi tuote (kuvio 1). Vaikka prosessissa on yhteisiä vaiheita, on jokaisen opiskelijan opinnäytetyöprosessi yksilöllinen. Prosessin kulkuun vaikuttavat esimerkiksi opiskeltava ala, opinnäytetyön aihe, yksittäisen opinnäytetyön tekeminen tai opinnäytetyön tekeminen laajemman projektin osaksi, ammattikorkeakoulusta ja työelämän toimijoilta saatava ohjaus sekä opiskelijan kokemukset ja elämäntilanne. (Jämsä & Manninen 2000, 30)

KUVIO 1. Opinnäytetyöprosessin eteneminen vaiheittain. (Jämsä & Manninen 2000, 30)

Yhteistyössä tehtävä opinnäytetyö jonkin työyksikön kanssa, on aina tuote tai tutkimus. On oltava itse tietoinen, minkälaiseen opinnäytetyöhön on motivaatiota, jotta työ edistyy. Aihe on valittava sen mukaan, mikä on oman oppimisen kannalta hyväksi, mikä kiinnostaa, mikä kuuluu opiskelemansa alan piiriin sekä mistä on jo jonkin verran pohjatietoa. (Hakala 2004, 38, 44–45.) Luontopäiväkotin Timoteihin valmistamamme perehdytyskansion tarkoituksena on tarjota henkilökunnalle yhtenäiset työtavat, vahvistaa ja kehittää henkilökunnan välistä yhteistyötä sekä auttaa heitä kehittämään Timotein työtoimintaa. Tavoitteenamme oli oppia uusia asioita varhaiskasvatuksesta ja lastentarhaopettajan työnkuvasta sekä tekemään tuote, josta on hyötyä myös tulevaisuudessa. Perehdytysprosessin hallinnasta on hyötyä tulevassa sosionomin ammatissamme, sillä sosionomit toimivat usein vastaavan asemassa työyksiköissä. Perehdyttäminen työelämässä kuuluu sosionomin hallittavana olevaan sosiaalialan palvelujärjestelmäosaamiseen, joka on yksi sosionomi (AMK)-tutkinnon kompetensseista. Perehdytyskansiossa on erilaisia varhaiskasvatusta ohjaavia säädöksiä, jotka meidän tulevana sosionomeina tulee hallita, sekä joita meidän pitää soveltaa työssämme. Sosionomin tulee osallistua työyksikköä koskevien palveluiden tuottamiseen sekä kehittämiseen. Tärkeä osa työtä on perehdytyskansion sekä työntekijöiden ajan tasalla pitäminen. Toinen tärkeä kompetenssi on johtamisosaaminen. Sosionomin tulee osata toimia lähiesimiehenä ja sen myötä perehdyttää uudet työntekijät työhönsä. (Sosionomitutkinnon kompetenssit,

hakupäivä 22.1.2011.)

Perehdyttämällä tarkoitetaan niitä toimintatapoja, joiden avulla yksikköön tuleva uusi työntekijä omaksuu kokonaisvaltaisesti työympäristönsä sekä työyhteisönsä. Tarkoituksena on, että hän pääsee mahdollisimman hyvin alkuun uudessa työssään ja oppii nopeasti selviytymään työstään itsenäisesti. (Kupias & Peltola 2009, 19.) Perehdyttämistä ja työnopastusta tarvitaan jatkuvasti työyhteisön, työn ja koko yhteiskunnan muutosten vuoksi. Määräaikaisella työsopimuksella työssä olevia on useassa työyhteisössä entistä enemmän. Ammatillisiin koulutuksiin sisältyy tänä päivänä paljon työssä oppimisen jaksoja, joten perehdyttämistavoilla on suuri merkitys. Työyhteisöön ja työhön perehdyttämisen tavoitteena on, että tulokas kykenee mahdollisimman pian työskentelemään itsenäisesti. Kaikkien osapuolten kannalta on tärkeää, että perehdyttäminen on laadukasta ja tehokasta. Työyhteisöjen esimiehet vastaavat yksikkönsä töiden sujumisesta ja tavoitteiden saavuttamisesta, joten päävastuu työhön perehdyttämisestä on heillä. Vastuuta kannattaa kuitenkin jakaa myös muille työntekijöille ja perehdytettävälle itselleen. (Kangas & Hämäläinen 2007, 1.)

Tuotekehitysprojektimme tulostavoitteena oli laatia perehdytyskansio Luontopäiväkoti Timoteihin. Oppimistavoitteenamme oli vahvistaa tuotekehitysprojektin kautta omia valmiuksiamme perehdytyskansion valmistamiseen, tuotekehitysprosessin hallintaan sekä syventää ammatillista osaamistamme varhaiskasvatuksen työkentällä. Prosessin aikana tavoitteenamme oli myös oman pedagogisen osaamisemme sekä varhaiskasvatustietämyksemme vahvistaminen. Toiminnallinen tavoite oli suunnitella ja toteuttaa kansio perehdyttämisen tueksi. Kansion tarkoitus on auttaa henkilökuntaa ohjeistamaan uutta työntekijää tulevissa työtehtävissä päiväkoti Timoteissa. Kansio osallistaa työntekijöitä perehdytysprosessiin, sillä se antaa selkeän ohjeen siitä, mitä uuden työntekijän täytyy tietää työyksikön toimintatavoista, arvoista ja normeista.

1.2 Luontopäiväkoti Timotein esittely

Luontopäiväkoti Timotei on yksityinen päiväkoti, jonka omistaa lastenhoitaja-yrittäjä Maritta Siponen. Timotei on aloittanut toimintansa 1.8.2003 Raahen Kummatissa, kerrostalon alakerrassa. Päiväkodin toiminta siirtyi 28.2.2007 Raahen Pattijoelle, kaksikerroksiseen omakotitaloon. Työtä päiväkodissa ohjaavat muun muassa asetus lasten

päivähoidosta (239/1973§), laki lasten päivähoidosta (36/1973§), työturvallisuuslaki (378/2002§), laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005§), varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset, valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä valtakunnallisen esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. (Siponen 10.10.2009, haastattelu.)

Valtioneuvosto on tehnyt valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan periaatepäätöksen 28.2.2002. Sen tarkoituksena on edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteuttamista, ohjata sisällöllistä kehittämistä, luoda edellytyksiä varhaiskasvatuksen laadun kehittymiselle, lisätä varhaiskasvatushenkilöstön ammatillista tietoisuutta, vanhempien osallisuutta lapsensa kasvatukseen liittyvissä palveluissa sekä moniammatillista yhteistyötä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 7.) Päiväkoti Timoteissa varhaiskasvatus ja esiopetus pohjautuvat valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä valtakunnalliseen esiopetuksen opetussuunnitelmaan. Niistä on laadittu Raahen kaupungille kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, jota Timotei toteuttaa kasvatustyössään.

Luontopäiväkoti Timotei on nimensä mukaisesti kestävästä kehitystä toteuttava yksityinen päiväkoti, jonka arvot perustuvat luontokasvatukseen sekä luonnon kunnioittamiseen. Timotei on avoinna maanantaista perjantaihin tarpeen mukaan, kello: 06.30–17.00 välisenä aikana. Timotei tarjoaa lapsille turvallisen ja virikkeellisen varhaiskasvatusympäristön, joka koostuu fyysisestä, psyykkisestä sekä sosiaalisesta kokonaisuudesta. Päiväkodissa lapsilla on käytössään erilaisia materiaaleja ja välineitä. Lisäksi lapsille on tarjolla turvalliset, luotettavat ja jatkuvat ihmissuhteet sekä kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa. Timoteissa on parhaillaan hoidossa 21 lasta, joiden ikä on 1–6 vuotta. Timoteissa lapsille tarjotaan päivittäin kotiruokaa, joka valmistetaan päiväkodin omassa keittiössä. Päiväkodin fyysiset tilat ovat kooltaan 260 m². Tilat sisältävät nukkumishuoneen, kaksi leikkihuonetta, askartelu- ja esikouluhuoneen, kaksi ruokailutilaa, kolme lasten vessaa, kodinhoitotilat, henkilökunnan tilat, keittiön sekä eteistilat. (Siponen 10.10.2009, haastattelu.)

Päiväkoti Timoteissa lapsen päivähoidon aloitusta pyritään helpottamaan tutustumiskäynneillä, johon vanhemmat ja lapset kutsutaan. Perhe voi tutustua päiväkodin tiloihin ja henkilökuntaan sekä seurailta päiväkodin arkea. Samalla henkilökunta voi tutustua lapseen ja hänen vanhempiinsa. Ensimmäisen käynnin yhteydessä perheelle annetaan aloitushaastattelulomake täytettäväksi. Vanhempien kanssa keskustellaan lapsen kasvusta ja kehityksestä sekä niihin liittyvistä toiveista ja tavoitteista, joita voivat olla esimerkiksi lapsen ruokailuun,

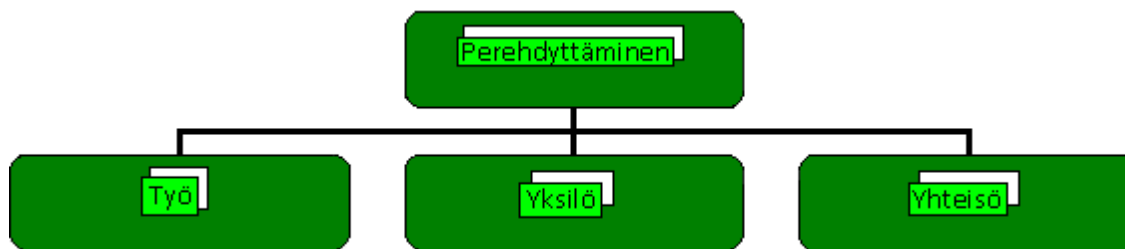
nukkumiseen, leikkiin ja ulkoiluun liittyvät asiat. Keskustelun avulla kasvatuskumppanuudelle luodaan hyvät lähtökohdat. Vanhemmilta saatujen tietojen avulla hoitohenkilökunta vastaa lapsen tarpeisiin koko hoitajakson ajan mahdollisimman hyvin. Yhteistyötä jatketaan vanhempien kanssa myös myöhemmässä vaiheessa varhaiskasvatuskeskustelujen avulla, joissa käsitellään lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyviä asioita siihen kuuluvan lomakkeen avulla. (Siponen 28.10.2009, haastattelu.) Päiväkoti Timoteissa työskentelevät yrittäjä-lastenhoitaja Maritta Siponen, lähihoitaja ja sosionomi. Lisäksi Timoteissa työskentelee harjoittelijoita, opiskelijoita sekä sijaisia.

2 PEREHDYTYTTÄMINEN TYÖELÄMÄSSÄ

Työskenneltäessä sosiaali- ja terveysalan ammateissa on tärkeää huolehtia lakien, määräysten, sopimusten ja eettisten periaatteiden noudattamisesta. Nämä ovat yleisiä ammattitaitovaatimuksia sosionomin työssä. Lisäksi työssä on toimittava asiakaslähtöisesti ja palvelumyönteisesti sekä kyettävä olemaan vuorovaikutuksessa muiden

ihmisten kanssa. Moraalinen harkintakyky ja pyrkimys kestävään kehitykseen ovat tärkeitä. (Järvinen, Laine & Hellman-Suominen 2009, 88.) Valitsimme yhteistyössä Luontopäiväkoti Timotein kanssa perehdytyskansioon tärkeimmät työtä ohjaavat lait sekä asiakirjat, joita ovat asetus lastenpäivähoidosta, laki lasten päivähoidosta, työturvallisuuslaki sekä laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista.

Perehdytysprosessia ajatellaan usein sarjana toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on edistää uuden työntekijän työnhallintaa sekä sopeutumista työhön ja työyhteisöön (kuvio 2). (Kjelin & Kuusisto 2003, 37).

KUVIO 2. Perehdytysprosessin tavoite ja tarkoitus.

Sosiaali- ja terveysalalla perehdyttäjältä vaaditaan tietynlaisia taitoja ja tietoja. Perehdyttäjällä tulee olla ajantasainen tieto siitä, mitä hän opettaa, sekä johtamisesta, joka usein määrittelee kyseistä työtä. Hänen tulee osata toimia roolimallina uudelle työntekijälle sekä soveltaa teoretietämys käytännön työhön. Lisäksi hänellä tulee olla taito työskennellä moniammatillisessa yhteistyössä, soveltaa muutoksia käytännön työhön sekä suunnitella ja hyödyntää saatavilla olevia resursseja. Näiden avulla työ on tehokasta ja asiakas- sekä potilaskeskeistä. Perehdyttämisen aikamäärä on rajallinen joten perehdyttäjän tulee olla tietoinen mitä hänen täytyy osata ja ehtiä tuossa ajassa kertoa ja opettaa perehdyttävälleen. Perinteisesti perehdytys on ollut uudelle työntekijälle ”talon tapojen” ja työtehtävän opettamista mahdollisimman nopeasti. Se ei kuitenkaan enää nyky-yhteiskunnassamme vallitsevassa tuloksellisessa työssä riitä, vaan tarkoitus on kulkea uuden työntekijän rinnalla, jolloin oppiminen on kaksisuuntaista. Tällä tarkoitetaan käytännössä sitä, että uusi työntekijä oppii työyhteisöltä, mutta myös työyhteisö oppii uudelta työntekijältä. Tavoitteena ei enää ole nopea oppiminen, vaan se, että uusi työntekijä näkee ja kokee uudet asiat mitä erilaisemmista näkökulmista. Silloin työyhteisöllä on mahdollisuus oppia ja uudistua. Perehdyttäjän vastuulla on ottaa selvää, mitä uusi työntekijä tekisi työyhteisössä toisin ja miksi. Uudella työntekijällä voi olla esimerkiksi edellisistä työkokemuksistaan paljon uutta tietoa ja taitoa työyhteisöön. (Mäkisalo

2004, 131–133.)

Perehdyttämisen jälkeen rinnalla kulkeminen tulisi kestää noin kaksi–neljä kuukautta säännöllisillä tapaamisilla. Tapaamiset tarkoittavat yhdessä työskentelyä sekä kahdenkeskisiä keskusteluita. Perehdyttävälle voidaan tehdä loppuvaiheessa testi, jolla saadaan tietoa, mitä hän on oppinut ja miten hänen mielestään perehdyttäminen on onnistunut perehdyttäjältä sekä koko työyhteisöltä. Tämän jälkeen olisi hyvä vielä käydä keskustelu, johon osallistuvat perehdyttäjä, perehdytettävä sekä lähijohtaja. Keskustelussa arvioidaan toteutunutta prosessia. Aiheena voivat olla esimerkiksi rinnalla kulkemisen keston riittävyys, lopussa olleen testin läpikäyminen, uuden työntekijän tukeminen jatkossa sekä perehdytettävän palaute työyhteisölle. Näiden mukaan yhdessä pohditaan, onko tarvetta jatkaa perehdytystä, tai mitä tulisi tehdä toisin, kun ensi kerran uusi työntekijä tulee perehdytettäväksi. (Mäkisalo 2004, 131–133.) Hyvin suunnitellun ja toteutuneen perehdytyksen avulla uusi työntekijä sisäistää työtehtävänsä nopeammin sekä kykenee työskentelemään itsenäisesti.

2.1 Perehdytysprosessi

Perehdyttämällä tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joiden avulla uusi työntekijä oppii tuntemaan työpaikkansa, sen toiminta-ajatuksen ja liikeidean sekä työpaikan toimintaperiaatteet ja toimintatavat. Perehdyttämiseen kuuluu myös uusiin asiakkaisiin, työkavereihin ja työyhteisöön tutustuminen. Perehdyttämisen aikana perehdytettävä sisäistää omaan työhönsä kohdistuvat odotukset ja ymmärtää vastuunsa työyhteisön toiminnassa. (Kangas ym. 2007, 2.)

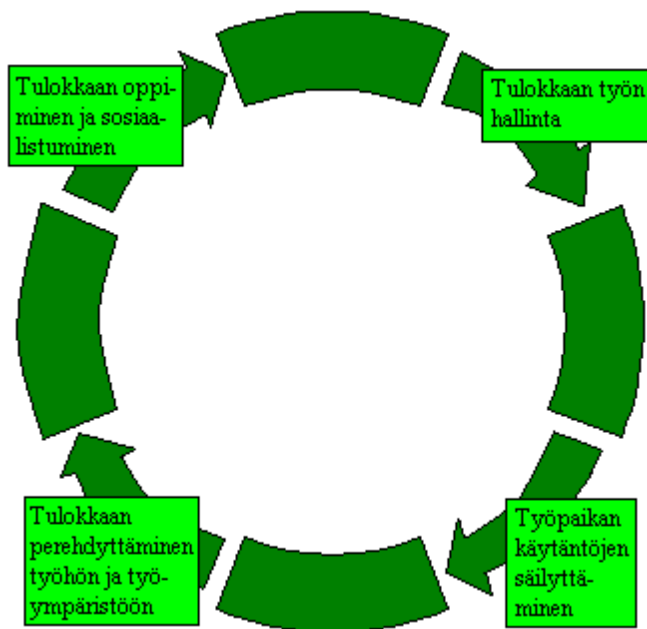
Perehdyttäminen on aina eduksi uudelle työntekijälle ja organisaatiolle. Sen perustavoitteena on helpottaa uuden työntekijän pääsemistä työyhteisön toimivaksi jäseneksi. Tässä ydintavoitteessa yhtyvät yksilön oppiminen, työnhallinta sekä työyhteisöön sosiaalistuminen. Perehdyttämisen tarkoitus on vähentää uuden työntekijän epävarmuutta ja uuden tilanteen mahdollisesti aiheuttamaa jännitystä, virheitä ja väärinkäsityksiä. (Kjelin ym. 2003, 46.)

Useissa työyksiköissä perehdyttämisen tärkeys on tiedostettu ja sen avuksi on laadittu perehdyttämiskansio, mutta on olemassa myös yksiköitä, joissa perehdyttämistä ei ole suunniteltu lainkaan. Perehdyttämisen valmistelu alkaa jo ennen uuden työntekijän valitsemista. Vanhat työntekijät miettivät tulevan työntekijän tehtäväkuvaa, vaatimuksia ja työssä tarvittavaa osaamista. Työhaastatteluiden aikana työnhakijoille kerrotaan tehtävän, työyhteisön sekä organisaation erityispiirteitä ja vaatimuksia. Samalla organisaatio saa tarvittavaa tietoa haastateltavien ajatuksista, näkemyksistä, osaamisesta sekä potentiaalista kyseiseen työtehtävään. Tämän jälkeen alkaa prosessi jossa uuden työntekijän osaamista kehitetään. Niissä tapauksissa, joissa työntekijä perehdytetään tiettyyn selkeään tehtävään, on painopiste tehtävän vaatimuksissa ja niihin perehdyttämisessä. Jos uusi työntekijä tulee organisaatioon sen osaamista täydentävänä tyyppinä, painopiste on saada uudesta tulokkaasta irti kaikki mahdollinen täydentävä osaaminen. (Kupias ym. 2009, 9,102–103.) Perehdytyksessä tulee koko prosessin ajan ottaa huomioon työyksikkö, johon perehdytystä toteutetaan ja työntekijän koulutustausta sekä aiempi työkokemus.

Vastaanottotilanne on tärkeä osa perehdytystä. Siinä uusi työntekijä saa ensivaikutelman koko työyhteisöstä. Tärkeintä on, että tulokas tuntee itsensä tervetulleeksi ja odotetuksi. Vastaanottotilanteessa kannattaa olla mukana myös esimiehen. Tärkeintä ensimmäisen viikon aikana on saada uusi työntekijä kiinni työhönsä. Tätä helpottaa kokonaiskuvan saaminen työstä sekä tutustuminen työyhteisöön ja organisaatioon. Perehdyttämisen tulee olla mahdollisimman tarkoituksenmukaista. On hyvä muistaa, että jokainen uusi tulokas haluaa olla hyödyllinen, ja tästä syystä on tärkeää, että hän pääsee mahdollisimman nopeasti kiinni työhönsä. Esimiehen ja uuden työntekijän on hyvä tavata mahdollisimman pian työsuhteen alkaessa. Työntekijän kokemukset ja osaaminen työssä selvitetään ensimmäisen viikon aikana ja siltä pohjalta laaditaan tai täsmennetään hänen oppimistaan tukeva perehdyttämissuunnitelma. Ensimmäisen työviikon lopussa on hyvä järjestää palaveri, kuinka perehdytys on onnistunut, ja samalla arvioida, mihin asioihin jatkossa kannattaa kiinnittää enemmän huomiota ja mikä voidaan jättää vähemmälle. Kaikkia pieniä yksityiskohtia uusi työntekijä ei voi muistaa, joten työn alkuvaiheessa kannattaa keskittyä kokonaisuusien hahmottamiseen. Ensimmäisen viikon jälkeen työntekijän on tarkoitus kyetä tuottamaan työhön ja hänen pitäisi olla päässyt sisään työyhteisön toimintakulttuuriin. Kuukauden aikana tulokkaalla tulee olla mahdollisuus tuoda esille näkemyksiään, jotka parhaassa tapauksessa johtavat uusiin ideoihin toimintatapojen kehittämiseksi. Työyhteisöllä ja esimiehellä tulee olla kyky ja halu ottaa vastaan palautetta uudelta työntekijältä ja intoa kehittää toimintaansa. Ensimmäisen kuukauden aikana päävastuu perehdyttämisestä siirtyy perehdytettävälle itselleen. 1–2 työssäolo kuukauden jälkeen on hyvä pitää palaveria jossa perehdyttäjä ja

perehdyttävä voivat antaa palautetta toisilleen. (Kupias ym. 2009, 105–107.)

Perehdyttäminen on aina prosessi (kuvio 3), ja sen tarkoituksenmukainen organisointi riippuu paljon yrityksen senhetkisestä tilanteesta ja käytävissä olevista resursseista. Perehdyttämisprosessin sujuva organisointi näkyy sujuvina perehdyttämiskäytäntöinä. Perehdyttäminen on useissa yrityksissä yhden työntekijän harteilla. Onnistuneessa perehdyttämisprosessissa kehitty uuden työntekijän lisäksi koko työympäristö. Kehittämisen raameina on tulokas, työ ja työympäristö ja mittareina työhön alkuunpääsy ja työntekijän tarvittava itsenäisyys. Täytyy muistaa, että perehdyttämisen keskipisteenä on perehdyttävä työntekijä. Toinen tärkeä henkilö perehdytysprosessissa on esimies, joka viimekädessä vastaa perehdyttämisestä. On kuitenkin muistettava, että prosessin onnistumiseen vaikuttaa koko työyhteisö. (Kupias ym. 2009, 45–47.)

KUVIO 3. Perehdytysprosessin eteneminen sykleittäin.

2.2 Perehdytys Luontopäiväkoti Timoteissa

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli luoda päiväkodille tiivis tietopaketti perehdyttämisen tueksi. Päiväkoti Timoteissa perehdytystä ei ole suunniteltu aiemmin etukäteen, vaan perehdytys on tapahtunut työvuoron aikana suullisesti töiden lomassa. Uuden työntekijän perehdyttämisestä on tähän asti vastannut pääsääntöisesti päiväkodin johtaja.

Perehdytyskansiomme rakentuu seuraavista osa-alueista: perehdytys, varhaiskasvatus, kestävä kehitys ja luontokasvatus sekä kasvatuskumppanuus. Valitsimme osa-alueet päiväkotitiimimme toiminnan ja arvojen lähtökohdista. Timotein toiminta perustuu kestäväan kehitykseen ja luonnon kunnioittamiseen. Päiväkodissa tehdään tiivistä yhteistyötä lasten vanhempien kanssa ja vanhemmat ovat mukana lapsikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman tekemisessä. Lisäksi kansio sisältää yrityksen toiminta-ajatuksen ja arvot, tietoa varhaiskasvatuksesta, päiväkotitiimimme esittelyn ja päiväjärjestyksen, tärkeitä yhteystietoja, turvallisuusohjeita, tietoa työtä ohjaavista lakipykälistä ja asetuksista sekä tietoa päivähoitomaksuista. Perehdytyskansion sisältämän tiedon merkitys perehdyttämisen näkökulmasta on suuri. Kansio toimii perehdyttämisen tukena.

3 PÄIVÄHOITO OSANA VARHAISKASVATUSJÄRJESTELMÄÄ

Suomessa varhaiskasvatusta järjestetään valtakunnallisten linjausten mukaisesti eri varhaiskasvatuspalveluissa. Varhaiskasvatuksen toteuttamisympäristö voi olla monin tavoin erilainen. Näistä keskeisimpiä ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito sekä erilaiset avoimet toiminnat. Niitä tuottavat kunnat, järjestöt, yksityiset palveluiden tuottajat sekä seurakunnat. Esiopetusta toteutetaan kaikille alle kouluikäisille, vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

Lasten päivähoito on osa yhteiskunnan lapsiperheille tarjoamaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää. Vanhemmilla on oikeus saada alle kouluikäisille lapsilleen kunnan järjestämä päivähoitopaikka vanhempainrahakauden päätyttyä. Päivähoitopaikkaa haetaan omasta kunnasta neljä kuukautta ennen hoidon tarvetta. Kunnan on huolehdittava siitä, että lasten päivähoitoa on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, kuin sitä tarvitaan. (Sosiaaliportti, hakupäivä 14.3.2011)

Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on tarjota lapsille turvallinen, aktiiviseen tiedonhankintaan kannustava kasvu- ja oppimisympäristö. Ympäristön tulee olla sellainen, että lasten on mahdollista siinä kehittää persoonallisuuttaan ja taitojaan monipuolisesti leikin ja toiminnan kautta, omista lähtökohdistaan käsin. Keskeisenä tavoitteena on lapsen henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen ja yksilöllisyyden kunnioittaminen.

Turvalliset ja pysyvät ihmissuhteet luovat pohjan lapsen perusturvallisuudelle ja sosiaaliselle kehitykselle. Kasvattajien myönteisen suhtautumisen ja palautteen avulla lapsi omaksuu myönteisen ajattelutavan itseään, toisia ihmisiä sekä muita kulttuureja kohtaan. Ikätovereidensa kanssa toimiessaan lapsi kokee yhteenkuuluvuuden tunnetta. Tämän kautta hän oppii myöhemmin elämässä tarvittavia sosiaalisia taitoja. Keskeisellä sijalla toiminnassa on kasvatuskumppanuus; vanhempien ja varhaiskasvatushenkilöstön tietoinen sitoutuminen toimimaan yhdessä lapsen kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. (Varhaiskasvatuksen keskeisiä periaatteita, hakupäivä 14.3.2011)

Varhaiskasvatuspalvelut ovat osa suomalaista palvelujärjestelmää. Lapsiperheiden tuki muodostuu sosiaali- ja terveyspalveluista sekä taloudellisesta tuesta suomalaisessa yhteiskunnassa, joten ammattilaisten on tunnettava hyvinvointipalvelujen tuottamistavat. Laki velvoittaa kuntia järjestämään lasten päivähoitoa. Se on peruspalvelu, jonka rahoitus tapahtuu pääsääntöisesti yhteiskunnan varoista. Päivähoito kuuluu osana yhteiskunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tuki- ja palvelujärjestelmään. Yhteiskunnan tehtävänä on taata laadullisesti hyvän päivähoidon saatavuus siten, että jokaisella lapsella on mahdollisuus saada palveluita riippumatta perheen yhteiskunnallisesta asemasta tai asuinpaikasta. Tämä tarkoittaa sitä, että lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen ja vanhemmilla on oikeus saada lapselleen hoitopaikka. (Järvinen ym. 2009, 97–98). Luontopäiväkoti Timotei toimii yhteistyössä muun muassa seuraavien tahojen kanssa: lasten vanhemmat, neuvola, erityislastentarhaopettaja, eri terapeutit ja Raahen kaupungin päivähoidon johtaja sekä tarvittaessa perhetyö ja lastensuojelu. Eri toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön, kaikkien näkemykset huomioiden, hyvän hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudella,

Timotei pyrkii lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseen mahdollisimman monipuolisesti.

Suomalaista varhaiskasvatusjärjestelmää ohjaa ja säätelee laaja sekä monipuolinen lainsäädäntö, joka kaikkien sillä alalla toimivien tulee hallita sekä toimia sen mukaan. Suomessa yleisin varhaiskasvatuksen sektori on kunnallinen päivähoito. Se koostuu pääasiassa kasvatuksellisesta vuorovaikutuksesta, ja sen tärkein tavoite on edistää lapsen tasapainoista kasvua ja kehitystä. Kunnallinen hoito on verovaroilla tuettua hoitoa, kun taas yksityisen sektorin järjestämä hoito on samoja palveluita järjestävä, mutta sitä järjestetään Kelalta saadun tuen avulla, ja tällöin maksajana on kunta. (Päivähoidon lakiopas 2010, 5, 11.)

Luontopäiväkoti Timoteissa pidetään tärkeänä toimintaa suunniteltaessa huomioida fyysisen ympäristön merkitys lapsen kasvussa ja kehityksessä. Ympäristön tulee mahdollistaa lapselle turvallinen leikki- ja toimintaympäristö. Timoteissa lapsia kannustetaan omatoimisuuteen ja luovuuteen. Leikkiä pidetään tärkeänä osana varhaiskasvatusta. Leikkiminen on luonteeltaan sosiaalista kanssakäymistä muiden lasten kanssa. Pienimpien lasten leikki toteutuu vuorovaikutuksessa aikuisen tai isomman lapsen kanssa. Lapset käyttävät leikkinsä aineksina kaikkea näkemäänsä, kuulemaansa ja kokemaansa, mihin päiväkotitarjoaja heille mahdollisimman monipuoliset mahdollisuudet. Reaalimaailmasta sekä fantasiasta ja fiktiosta lapset poimivat itselleen merkityksellisiä asioita, joita he käsittelevät leikissään. Kaikki tapahtumat leikissä ovat lapselle merkityksellisiä, vaikka aikuinen sitä ei välttämättä aina huomaakaan. Leikkiympäristön tietoinen luominen, ylläpitäminen sekä uudistaminen ovat olennainen osa varhaiskasvatusta. Tämä on otettu Timoteissa huomioon uutta päiväkotia suunniteltaessa. Päiväkoti Timotein monipuolisen leikkiympäristön rakentaminen perustuu kasvattajien asiantuntemukseen lasten leikin kehitysvaiheista ja leikkikulttuurista sekä lasten ajankohtaisista kiinnostuksen aiheista. Lapset osallistuvat ympäristön ylläpitämiseen ja uudistamiseen kykyjensä mukaan. Sisä- ja ulkotilojen suunnittelussa otetaan huomioon lasten ikä ja kehitystaso sekä erilaisten leikkien vaatimat aika-, tila- ja välineratkaisut. Esimerkiksi pitkäkestoinen leikki tai askartelu rakennetaan sellaiseen tilaan, jossa sitä ei tarvitse keskeyttää, vaan lapset voivat esimerkiksi seuraavana hoitopäivänään jatkaa leikkiään. (Siponen 28.10.2009, haastattelu.)

3.1 Kasvatuskumppanuus

Päivähoidossa oleva lapsi elää kahden kasvu ympäristön todellisuudessa. Lapsi rakentaa perheensä

ihmissuhteiden rinnalle suhteita häntä opettaviin ja hoitaviin kasvattajiin sekä vertaisryhmänsä lapsiin. Kasvatuskumppanuuden perusajatus on vanhempien ja hoitohenkilökunnan sitoutuminen toimimaan yhdessä lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Kasvatuskumppanuuden onnistuminen vaatii molemminpuolista kunnioitusta, avoimuutta, luottamusta ja dialogisuutta. Kasvatuskumppanuudesta huolimatta lasten vanhemmat ovat lastensa asiantuntijoita, joten heillä on ensisijainen kasvatusoikeus ja vastuu lapseensa liittyvissä asioissa. Kasvatuskumppanuus vaatii varhaiskasvatuksen työntekijöiltä tilaa, aikaa ja ammatillista osaamista. Se rakentuu työntekijän tietoisien toiminnan tuloksena. Kasvatuskumppanuuteen perustuvassa asiakassuhteessa kasvattajan ja vanhempien samantarvoiset, mutta sisällöltään erilaiset tiedot lapsesta ja taidot toimia lapsen kanssa yhdistyvät lapsen hyvinvointia kannattelevalla tavalla. (Kaskela & Kekkonen 2006, 17.) Päiväkoti Timoteissa kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja henkilökunnan välistä yhteistyötä, jota tuetaan kasvatustilaisuuksilla, päivähoitoon aloittamisella vaiheittain, vanhempainilloilla sekä muulla yhteistoiminnalla.

Kasvatuskumppanuus toteutuu myös päiväkodin henkilökunnan ja lasten vanhempien kanssa yhdessä laatiman varhaiskasvatussuunnitelman avulla. Suunnitelman laatiminen mahdollistaa lapsen päiväkodissa tapahtuvasta kasvatuksesta keskustelun. Keskustelu kohdistuu lapsen arjen toimimiseen ja lapsen tulevan kasvatuksen ennakkointiin ja hahmotteluun. Vanhempien näkökulmasta varhaiskasvatuskeskustelussa he pääsevät syventymään lapsensa asioihin tavalla, joka ei yleensä ole mahdollista päivähoitoon arjessa. Keskustelussa päiväkodin henkilökunta kertoo lapsesta ja hänen toiminnastaan. He avaavat vanhemmille sitä osaa lapsen maailmasta, mitä vanhemmat eivät voi olla seuraamassa päivän aikana. (Alasuutari 2010, 57, 59).

Kasvatuskumppanuudessa on tärkeää vuoropuhelussa tapahtuva toisen ajatusten ja puheen kuuleminen. Kuunteleminen onnistuu parhaiten, kun ilmapiiri on turvallinen ja myönteinen. Kuulluksi tuleminen on eheyttävä kokemus ja sen myötä keskeinen periaate kasvatuskumppanuudessa. Vuoropuhelu toteutuu vain tasa-arvoisessa keskustelussa, jolloin toisen tietämys ei ole merkityksellisempää ja arvokkaampaa kuin toisen. Toisen osapuolen kunnioittaminen on tärkeää, mutta haasteellista. Haasteelliseksi tämän tekevät esimerkiksi erilaiset perhetaustat, perhekulttuurit sekä arvot. Luottamussuhteen syntymiseen vaikuttavat muun muassa vanhempien mahdollisuus osallistua lapsensa hoitoon, kasvatukseen ja opetukseen liittyviin asioihin. (Kaskela ym. 2006, 32, 34, 36, 38.)

Päiväkotihenkilöstön tehtävänä on tukea vanhempia kotikasvatuksessa, vanhemmuudessa, lapsen kehityksessä ja oppimisessa sekä luoda edellytyksiä heidän kanssaan tehtävään yhteistyöhön. Lisäksi heidän tulee tarvittaessa

ohjata perheitä muiden palvelujen piiriin ja olla yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa. Vanhemmat nähdään usein lastensa asiantuntijoina, jonka vuoksi he ovat mitä parhaimpia kehittäjiä päivähoitoa suunniteltaessa. Powellin (1980–1989) mukaan kasvatuskumppanuutta määrittelee neljä eri lähtökohtaa. Näistä ensimmäisenä ja tärkeimpänä mainittakoon kulttuuriset arvot, johon kuuluvat perheiden arvot ja roolit. Muina lähtökohtina ovat perheiden kokemukset omasta elämäntilanteestaan, päivähoiton arvot kasvatuskumppanuudesta sekä päivähoiton henkilöstön ammatillinen pätevyys. (Keskinen & Virjonen 2004, 80–81, 83–84.)

Kasvatuskumppanuus rakentuu eri osa-alueista, joita ovat: tutustumiskäynti, aloituskeskustelu, lapsen vastaanotto- ja tutustumisvaihe, päivittäiset kohtaamiset sekä kasvatustalkoot. Kumppanuus alkaa aina perheen tutustumiskäynnillä, jossa käydään läpi päivähoiton aloitukseen, sekä perheen odotuksiin ja toiveisiin liittyviä asioita. Tutustumiskäynnin aikana sovitaan aika aloituskeskustelulle, jossa autetaan vanhempia valmistamaan lastaan päivähoiton aloitukseen. Päivähoiton aloitus koskee koko perhettä, ja lapsen elämäntilanne muuttuu monella tavalla. Lapsen sopeutuminen päivähoitoon edellyttää vanhempien ja kasvattajien tukea. Kasvatuskumppanuus rakentuu vanhempien, kasvattajan ja lapsen välillä tapahtuvista päivittäisistä kohtaamisista, kun vanhempi tuo tai hakee lastaan päivähoitosta. Päivittäisten kohtaamisten yhteydessä vanhemmille kerrotaan lapsen hoitopäivän kulusta. Kasvatustalkoot ovat keskeinen kasvatuskumppanuuden toteutumisen työkalu. Niitä pyritään käymään vähintään kerran vuodessa ja tarpeen mukaan useammin. (Kaskela ym. 2006, 41, 43–45).

3.2 Kestävä kehitys ja luontokasvatus

Lapsen tulisi saada kokemustensa kautta tietoa luonnosta. Kokemusten ja havainnoinnin kautta lapsen on mahdollista ymmärtää konkreettisesti puhtauden ja haittojen merkitys luonnossa. Päiväkoti- ja esikouluikäisille lapsille luontokasvatuksella pyritään saamaan luonnosta myönteisiä elämyksiä ja kokemuksia. Tärkeintä on, että pienten lasten luontokasvatus ei ole kirjallisuuteen vaan kokemuksiin perustuvaa, eli tekemistä, osallistumista ja erilaista toimintaa. Lapsenomaisella kasvatuksella pienikin lapsi voi helpommin ymmärtää ympäristöönsä liittyviä

asioita. Sitä voi esimerkiksi toteuttaa leikin, sadun tai seikkailun avulla. Retket ovat kuitenkin edellä mainittuja tärkeämpiä, sillä ne tapahtuvat lapselle konkreettisesti ja käytännössä, jolloin lapsen on helpointa ymmärtää, mitä oikeasti tarkoitetaan. Myös erilaisten piha- ja muiden töiden avulla lasta voi kasvattaa huolehtimaan ympäristöstään. Mikäli kestävä kehitys ja luontokasvatusta toteuttavalla henkilöllä itsellään ei ole innostusta kyseiseen asiaan ja ympäristöstään huolehtimiseen, eivät lapsetkaan välttämättä innostu asiasta aidosti. Aikuisen antama esimerkki luonnon kunnossa pitämisestä on erityisen tärkeää, joten on hyvä, että on olemassa varhaiskasvatuksen toiminta-alueita, joissa luonto-oppia opetetaan. Käytännössä luontokasvatus päiväkodissa on myönteisiä elämyksiä sekä kokemuksia luonnosta. Kun lapsella on mahdollisuus osallistua luonnossa tapahtuvaan toimintaan, hän käsittää sen monimuotoisuuden. Tämän vuoksi päivähoiton tulisi tarjota lapselle kaikenikäistä luonnon säilyttämiseen liittyvää toimintaa päiväkodin arjessa. (Kurttio & Kurki 1999, 3, 8–9, 15–17)

Luontokasvatus tapahtuu lapsen toiminnan ja kiinnostuksen kautta, ja tekemiselle täytyy olla jokin tarve. Oppiminen tapahtuu, kun lapsen on mahdollista käyttää kaikkia aistejaan sekä luovuuttaan. Ongelmakeskeinen oppiminen on ratkaisujen löytämistä ongelmiin. Kun ihmiset eivät piittaa luonnosta, se on ongelma, ja siihen on keksittävä ratkaisuja. Lapsen tulee saada keksiä ratkaisunsa pulmiin aikuisten tuen avulla. Kestävän kehityksen periaatteiden mukaan päiväkodissa tulisi opettaa mikä on elotonta ja mikä elollista luontoa, mikä ihmisen tekemää, millaisia ovat esineiden fyysiset suhteet, mitä on luonnon moninaisuus ja sen toiminta sekä mitä on ihmisen riippuvuus ja vaikutus luontoon. Näiden avulla lapsi ymmärtää paremmin, minkä vuoksi luontoa tulee suojella ja millä tavoin. (Kurttio ym. 1999, 19, 21–24.)

Luontopäiväkoti Timoteissa toiminnan lähtökohdaksi on valittu kestävä kehitys. Kestävä kehitys on valinta paremman ympäristön puolesta. Toteutuakseen ja onnistuakseen kestävä kehitys edellyttää jokaisen vastuuta ympäristöstään. Päiväkodissa kestävä kehitys toteutetaan ympäristö- ja luontokasvatuksen tavoitteiden pohjalta. Luontopäiväkoti Timoteissa lapsille opetetaan ihmisten vaikutusmahdollisuudet luonnon puhtauteen. Lapset otetaan mukaan päivittäisiin toimintoihin, sillä yleensä he haluavat tehdä asioita joilla on merkitystä. Käytännössä luontokasvatus tapahtuu Timoteissa liikkumalla luonnossa erilaisten suunniteltujen retkien muodossa. Timoteissa elollista ja elotonta luontoa tutkitaan lasten kanssa eri tavoin, kuten vertailemalla, tekemällä erilaisia testejä ja kasvattamalla. Kaikki minkä lapsi näkee tai kokee, opettaa häntä parhaiten. Päiväkoti Timoteissa huomioidaan jatkuvasti päivittäisissä toiminnoissa, että lapset oppivat mallioppimisen kautta. Mitä lapsi oppii luonnosta aikuisilta pienenä, sen hän tekee myös myöhemmin itse. Vuorovaikutusteorioissa aikuisen rooli on innostaa ja antaa virikkeitä. Tärkeimpänä Luontopäiväkoti Timoteissa tapahtuvassa luontokasvatuksessa on mallin

luominen lapsille, tapahtuu se sitten tietoisesti tai tarkoittamatta. Sen keinot ovat hyvin arkisia ja tavanomaisia ja ne tapahtuvat päivittäisissä toiminnoissa. Kasvatus on esimerkiksi luontoon ja ympäristön suojeluun liittyvää kasvatusta, jolla pyritään opettamaan luontoon liittyviä käsitteitä ja tunnesuhteita. Sillä pyritään myös kehittämään tietoa, taitoja, sekä asenteita. (Siponen 28.10.2009, haastattelu.)

4 PEREHDYTYSKANSION VALMISTAMINEN

Saimme idean opinnäytetyöhön Luontoäiväkoti Timotein johtajalta. Heiltä puuttui perehdytyskansio, joten tarve tuotteelle oli suuri. Tavoitteena oli valmistaa laadukas ja kattava perehdytyskansio uusille työntekijöille perehdyttämisen apuvälineeksi. Aloitimme ideointiprosessin keväällä 2009 yhteistyössä päiväkodin kanssa. Ideointiprosessi kesti kokonaisuudessaan noin kuukauden.

Perehdyttämisen ja sen apuna käytettävän kansion tarkoituksena on tutustuttaa, opastaa ja harjaannuttaa

työntekijä uuteen työhönsä. Perehdyttäjänä toimii henkilö, jolla on tarpeeksi tietämystä entuudestaan kyseisestä työpaikasta. Perehdytys tulisi aina suunnitella etukäteen, jotta se olisi mahdollisimman selkeää toteuttaa. (Mäkisalo 2004, 131–133.) Perehdytyskansion tarkoitus on toimia perehdyttämisen apuvälineenä. Olemme koonneet kansioon perehdyttämisen kannalta oleellista tietoa.

4.1 Perehdytyskansion suunnittelu

Tuotekehitysprojekti on toteutettu yhteistyössä luontopäiväkotä päiväkotä Timotein ja Oulun seudun ammattikorkeakoulun kanssa. Projektiryhmämme koostui sosionomiopiskelijoista, Myllyoja Kirsi ja Määttä Tytti. Projektityön organisaatioon kuuluu lisäksi asiantuntijana Luontopäiväkotä Timotein johtaja. Tukihenkilöinä projektissa toimivat opinnäytetyötä ohjaavat opettajat. Lisäksi projektin tukihenkilöinä toimi opponentti.

Tuotetta valmistaessa eteen tulee monenlaisia asioita pohdittavaksi, ennen kuin lopullinen tuote on valmis. Valtaosa mietittävistä asioista liittyy kohderyhmälle viestitettävistä mielikuvista. On myös mietittävä tarkkaan muun muassa tuotteessa käytettävien materiaalien laatu. Opinnäytetyössä tehtävän tuotteen maksaa opiskelija itse, tai toimeksiantaja. Tästä syystä on pohdittava myös työn laajuutta sekä tuotteen kustannuksia. Yritys saattaa toivoa, että yrityksen logo tai värimaailma näkyy valmiissa tuotteessa. Raportissa on hyvä kertoa millaiset toimeksiantajan ohjeet olivat ja miten ne vaikuttivat tuotteessa tehtyihin valintoihin verraten omiin näkemyksiin. Tavoitteena on, että tuote erottuu edukseen muista vastaavanlaisista tuotteista. Opinnäytetyön ensisijaisia kriteereitä ovat tuotteen uusi muoto, käytettävyys kohderyhmässä ja käyttöympäristössä, asiasisällön sopivuus kohderyhmälle, selkeys sekä johdonmukaisuus. (Vilkkä ym. 2004, 52–53) Aihevalinnan jälkeen aloimme hahmotella opinnäytetyön valmistamisen vaiheita. Luonnostelimme sisällysluettelon ja pohdimme, kuinka laajasti valitsimme teoriaa ja käytännöntietoa perehdytyskansioon. Pohdimme myös, kuinka rajaamme kansion sisältöön tulevan aihealueen, jotta tuote on helppolukuinen. Suunnitteluvaiheessa keräsimme paljon tietoa, jota ehdotimme päiväkodin johtajalle käytettäväksi valmiissa tuotteessa. Johtajan kanssa käytyjen keskustelujen ansiosta, keräämätämme teoreettisesta materiaalista karsiutui epäoleellinen tieto, ja tilalle etsimme päiväkodin toivomaa materiaalia. Valmis tuote on päivittäisessä käytössä Luontopäiväkotä Timoteissa, joten toteutimme kansion joka sisältää laadukasta tietoa kestävän kehityksen näkökulmasta. Valitsimme valmiin tuotteen materiaalit sekä väritykset päiväkodin logon ja luontoteeman perusteella. Projektin alkuvaiheessa päädyimme tallentamaan perehdytyskansion muistitikulle. Tällöin sen ajan tasalla pitäminen sekä muokkaaminen ovat mahdollisimman helppoa. Teimme kansioista

ulkonäöltään selkeän ja helppolukuisen.

Kun opinnäytetyön aihe on valittu, ja muut aloitukseen liittyvät vaiheet saatu hahmotettua tai tehtyä, on aika aloittaa tuotteen luonnostelu. Sisällön lisäksi on mietittävä, mitkä eri asiat vaikuttavat suunnitteluun ja valmistamiseen. Koko prosessin lähtökohtana on pidettävä hyvää laatua. Kun ollaan valmistamassa tuotetta jollekin yksittäiselle henkilölle tai yksikölle, on otettava huomioon, mitkä asiat palvelevat asiakasta parhaiten. Näitä voivat olla esimerkiksi asiakkaan tai asiakkaiden ikä, kehitystaso, olemassa oleva tieto sekä tuotteen tärkeimmän tehtävän esilletuominen selkeästi. Myös materiaalien valinta, myöhemmän tarkastelun ja muokkaamisen helppous sekä perehdytyskansiota tehdessä ajankohtainen laadukas tieto ovat tärkeitä. Perehdytyskansiota suunnitellessa asiasisällön lisäksi myös tyylin tulee olla selkeä, helppolukuinen ja siisti, jotta sen käyttö olisi mahdollisimman vaivatonta ja helppoa. (Jämsä ym. 2000, 43–44, 49, 51–52.)

Useat sosiaali- ja terveysalan kehitettävät tai uudet tuotteet on tarkoitettu asiakkaille, henkilökunnalle tai yhteistyötahoille, eri informointitarkoituksiin. Tuotteen kautta informaatio saadaan helposti kohdennettua juuri tietyille ryhmälle. Perehdyttäjän informoidessa työntekijöitä perehdytyskansio on yksi helpoimmista tavoista saada välitettyä kaikki se tärkeä tieto, joka työntekijän on saatava uuteen työhön tullessaan tai työnkuvan muuttuessa. Sieltä asiat ovat tarvittaessa helposti tarkistettavissa. Ongelmina tuotteistamisessa usein ovat asiasisällön oikea valinta ja määrä sekä tiedotettavien tietojen muuttuminen ja vanhentuminen. Kun kyse on painettavasta tuotteesta, on tekstin ulkoasun sekä tekstin jäsentelyn ja otsikoiden muotoilun oltava selkeää ja ymmärrettävää. Sanoman on auettava lukijalle ensilukemalla. Jotta lukijalle ei kehity tekstistä väärää tarkoitusta, on puhuttelutapojen, asioiden perustelujen, esimerkkien käytön, vaihtoehtojen esittämisen sekä kieltojen ja käskyjen käytön oltava asiallista ja selkeää. Mikäli nämä seikat eivät ole kunnossa, voivat edellä mainitut muuttaa asiasisällön tarkoitusta tai edistää tai estää viestin vastaanottamista. (Jämsä ym. 2000, 54, 56–57.) Perehdytyskansio on tarkoitettu Luontopäiväkoti Timotein henkilökunnalle, uusille työntekijöille, harjoittelijoille sekä opiskelijoille. Kansion tarkoituksena on sisältää työn kannalta tärkeää tietoa päiväkodin työtehtävistä, työtä ohjaavista lakipykälästä sekä asetuksista ja menettelytavoista eri tilanteissa.

4.2 Perehdytyskansion valmistaminen

Tuotteen valmistus on prosessiluontoinen. Sen keston määrää kehittämistarve ja hankkeen innovatiivisuus. Tällä

innovatiivisuudella tarkoitetaan opinnäytetyössä jonkin uuden asian tai tuotteen keksimistä. Tuote voi myös olla jo olemassa oleva, jota muokataan paremmaksi. Prosessiin kuuluu viisi eri osavaihetta. Nämä ovat tuotteen tarpeellisuuden tai kehittämistarpeen tunnistaminen, ideointivaihe yhdessä yhteistyökumppanin kanssa, luonnosteluvaihe tuotteen valmistamismenetelmistä ja laatutekijöistä, tuotteen kehittäminen eri taholta tulleiden palautteiden avulla sekä viimeistely vaihe, jossa tuote korjataan lopulliseen käyttökelpoiseen muotoon. Projektityöskentelyyn liittyy aina omat riskinsä, sillä siinä on mukana useita eri henkilöitä, ja sen on edettävä kokoajan, jotta tuote saadaan valmistumaan. (Jämsä ym. 2000, 83–84, 90.)

Opinnäytetyö prosessin alkuvaiheessa yhteistyökumppaniksemme valikoitui Luontopäiväkoti Timotei. Tuotteen valmistaminen lähti käyntiin päiväkodin tarpeesta. Teimme esiselvitysprojektia siitä, kuinka päiväkotit Timoteissa on perehdytys toteutettu aiemmin. Projektin toteutimme haastatteleamalla päiväkodin johtajaa. Esiselvityksen tarkoituksena oli minimoida suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät ongelmat. Päiväkoti Timoteissa perehdyttämisen prosessia ei ollut suunniteltu millään tavalla, joten kehittämistarve oli suuri. Sovimme päiväkodin johtajan kanssa suunnittelupalavereista, joissa ideoimme yhdessä perehdytyskansion sisältöä. Suunnittelupalavereita pidimme prosessin aikana kolme kertaa. Päiväkodin johtajan luvalla käytimme perehdytyskansion päiväkodilla jo aiemmin olemassa olevaa materiaalia sekä sovimme, että etsimme itsenäisesti lisää tietoa kansioon. Lähdimme kokoamaan perehdytyskansiota sisällysluettelon pohjalta. Jaoimme asiasällön otsikoihin, joihin haimme tietoa tahoillamme. Luimme paljon perehdytykseen liittyviä tutkimuksia ja keräsimme aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Tutustuimme kirjallisuuteen ensin itsekseen, ja sen jälkeen keskustelimme niistä yhdessä. Tämän jälkeen pohdimme aiheita, joista tarvitsimme lisätietoa tai tarkennusta. Teimme listan kirjoista, jotka olivat mielestämme hyödyllisiä projektissa, ja lainasimme niitä myöhemmin uudelleen teoreettisen tietopohjan tueksi. Suunnittelupalavereissa karsimme yhdessä päiväkodin johtajan kanssa kansion kannalta epäoleellisen tiedon pois. Saimme opinnäytetyö ohjausta säännöllisesti, opinnäytetyön ohjausten myötä sisällysluettelo sai lopullisen selkeän muotonsa. Ulkoasun suhteen saimme vapaat kädet, ainoa toive oli, että otamme huomioon päiväkodin kestäväkehityksen teeman. Prosessin loppuvaiheessa laadimme lomakkeen, jonka avulla keräsimme palautetta perehdytyskansiosta päiväkodin henkilöstöltä.

Projektia suunniteltaessa otetaan huomioon projektin resurssit, aikataulu sekä kustannukset. Kirein resurssi on usein projektin jäsenten käytettävissä oleva aika. (Manninen, Maunu & Läksy 1997, 26.)

4.3 Perehdytyskansion arviointi

Pyysimme päiväkodin henkilökunnalta kirjallisen arvioinnin ja palautteen laatimamme lomakkeen pohjalta syksyllä 2010 (Liite 2.) Arviointilomakkeen sai täyttää nimettömänä. Lomakkeen täytti jokainen päiväkotitimotein henkilökunnasta. Arvioinnin keruu hetkellä Timoteissa työskenteli viisi henkilöä. Perehdytyskansion ulkoasu he arvioivat sopivan päiväkodin kestäväkehityksen teemaan sekä luontoaiheeseen. Lisäksi kansion ulkoasu sai kehuja pirteystään, väreistään sekä siisteydestään. Kansio on helppolukuinen. Päiväkodin henkilökunnan mielestä kansiossa on huomioitu hyvin päiväkodin toiminta-ajatus. Asiasisältö on heidän mielestään kattava, ja kansiota löytyy kaikki perehdytykseen tarvittava tieto. Sisällysluettelo on hyvä ja selkeä, ja kansio sisältää tarvittavat liitteet, joita on helppo hyödyntää. Päiväkodin henkilökunnan mukaan kansion valmistusprosessi on ollut pitkä, mutta aika on auttanut selkeyttämään kansion sisältöä. Kokonaisuudessaan henkilökunta on tyytyväinen perehdytyskansion toimivuuteen uusien työntekijöiden, sijaisten, opiskelijoiden sekä vieraiden perehdytysprosessissa. Kansion avulla uusi työntekijä pääsee helpommin kiinni tulevaan työtehtäväänsä. Kehittämisideoiksi he ehdottivat enemmän kuvia ja piirustuksia, keventämään kansion yleisilmettä.

Kansion asiasisältö muokkautui prosessin aikana lopulliseen muotoonsa päiväkodin kanssa tehtävän yhteistyön avulla. Kansiota tuli päiväkodin näköinen ja heidän tarpeitaan vastaava. Saimme negatiivista palautetta sekä kehittämisehdotuksia perehdytyskansiolle niukasti. Valmistusprosessissa koimme hyödyksi molempien kokemuksen sosiaali- ja terveysalan työkentältä. Kehittämisideamme perehdytyskansiolle on päiväkodin henkilökunnan täydentämä uusi tieto ja muokkaus säännöllisin väliajoin sekä tarpeen mukaan.

5 POHDINTA

Valitsimme opinnäytetyömme aiheen varhaiskasvatuksen työkentältä, koska olemme opiskelleet sosionomin ammatin ohella myös lastentarhanopettajaksi. Opinnäytetyöprosessin ideointivaiheen alussa tapasimme Päiväkotitimotein johtajan ja keskustelimme perehdytyskansioon liittyvistä ratkaisuvaihtoehdoista sekä toimintatavoista. Prosessin aikana tutustuimme reflektiiviseen, tutkivaan ja kehittävään työotteeseen. Saimme käytännöntietoa tutkimuksellisesta osaamisesta ja opimme tuottamaan uutta tietoa. Tavoitteenamme oli saada aikaan mahdollisimman paljon erilaisia ideoita laadukkaan perehdytyskansion valmistamista varten. Päiväkodin johtaja oli

ennen tapaamistamme keskustellut päiväkodin henkilöstön kanssa perehdytyskansion sisällöstä. Kansioon tuleva tieto muokkautui koko opinnäytetyöprosessin ajan. Asiasisällön rajaaminen perehdytyskansioon oli prosessissamme haastavaa, sillä varhaiskasvatus on laaja käsite. Pohdimme sosiaalialan kompetensseja koko prosessin ajan, jotta oppimisemme opinnäytetyöprosessissa oli jatkuvaa ja tarkoituksenmukaista. Koimme, että opinnäytetyön aihe oli mielenkiintoinen ja siitä syystä työskentelyä motivoiva.

Luontopäiväkoti Timoteihin valmistamamme perehdytyskansion tarkoituksena on tarjota henkilökunnalle yhtenäiset työtavat, vahvistaa ja kehittää henkilökunnan välistä yhteistyötä sekä auttaa heitä kehittämään Timotein työtoimintaa. Mielestämme kansio vastaa tarkoitustaan, ja myös päiväkotit Timotein henkilökunta on antamansa palautteen mukaan samaa mieltä. Tavoitteenamme oli oppia uusia asioita varhaiskasvatuksesta ja lastentarhaopettajan työnkuvasta sekä tekemään tuote, josta on hyötyä myös tulevaisuudessa. Opinnäytetyöprosessin aikana tutustuimme laajasti varhaiskasvatuksen kirjallisuuteen ja saimme hyödyllistä tietoa päiväkodin toimintatavoista. Uskomme, että tekemästämme tuotteesta on hyötyä tulevaisuudessa päiväkotit Timoteille ja meille itsellemme tulevina kasvatustalon ammattilaisina.

Tuotekehitysprojektimme tulostavoitteena oli laatia perehdytyskansio Luontopäiväkoti Timoteihin. Oppimistavoitteenamme oli vahvistaa tuotekehitysprojektin kautta omia valmiuksiamme perehdytyskansion valmistamiseen sekä tuotekehitysprosessin hallintaan. Opimme paljon uutta tuotekehitysprosessista sekä perehdyttämisen merkityksestä työelämässä. Prosessin aikana tavoitteenamme oli myös oman pedagogisen osaamisemme, sekä varhaiskasvatustietämyksemme vahvistaminen. Prosessin aikana etsimme paljon teoreettista tietoa sekä tietoa eri internet lähteistä. Tulevaisuudessa tiedonhankinta on helpompaa, sillä tiedämme valmiiksi, mistä laadukasta tietoa kannattaa hakea ja kuinka sen tunnistaa. Toiminnallinen tavoite perehdytyskansiolle on auttaa henkilökuntaa ohjeistamaan uutta työntekijää tulevissa työtehtävissä, päiväkotit Timoteissa. Kansio osallistaa työntekijöitä perehdytysprosessiin, sillä se antaa selkeän ohjeen siitä, mitä uuden työntekijän täytyy tietää työyksikön toimintatavoista, arvoista ja normeista.

Sosionomin tulee tietää varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmän eri osa-alueet ja niiden tehtävät (Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2011.) Sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen varhaiskasvatuksessa hahmottui meille muun muassa lakien ja asetusten kautta prosessin aikana selkeämmäksi, kuin se oli aiemmin ollut. Opinnäytetyöprosessimme aikana saimme ajankohtaista tietoa varhaiskasvatustyötä ohjaavista laeista, perehdyttämisestä sekä käytännön työstä päiväkodissa.

Opimme kriittistä ajattelua ja ongelmanratkaisutaitoja (Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2011.) hankkiessamme tietoa ja päättäessämme mitä tietoa tuotteessa käytämme. Perheen, työn ja opiskelujen yhdistäminen on ollut raskasta ja aikataulut ovat muuttuneet useaan kertaan prosessin aikana. Olemme tyytyväisiä kansioon ja koemme, että koko opinnäytetyö prosessi on haastavuudestaan huolimatta ollut antoisa ja kehittänyt ammatillisia valmiuksiamme. Prosessin aikana pidimme mielessämme ammattieettiset arvot sekä eettiset periaatteet (Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2011.) ja toimimme niiden mukaisesti. Kunnioitimme salassapitovelvollisuutta ja kykenimme toimimaan ammatillisesti tilanteissa, joissa olimme erimielitä yhteistyökumppaneidemme kanssa. Opinnäytetyöprosessin aikana reflektoimme omaa tekemistämme jatkuvasti, jotta opimme varhaiskasvatuksesta ja lastentarhaopettajan työstä mahdollisimman paljon. Varhaiskasvatuksen ja lastentarhaopettajan työn selkiintymisen lisäksi opimme uuden tuotteen valmistamisesta varhaiskasvatuksen työyksikköön. Tuotteen suunnittelun, toteutuksen, itsearvioinnin ja raportoinnin lisäksi opimme, kuinka vastaanottaa palautetta työyksiköltä ja käsitellä sitä.

Asiakastyöosaaminen (Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2011.) on olennaisen tärkeää, kun tehdään sosiaalialan töitä, sillä lähes aina ollaan tekemisissä ihmisen kanssa. Asiakastyön merkitys opinnäytetyötämme tehdessä nousi esiin usein, hankkiessamme tietoa varhaiskasvatuksesta. On muistettava, että lapsen lisäksi asiakkaita ovat myös heidän perheensä. Perheiden kanssa tehtävä yhteistyö korostuu Luontopäiväkotin Timotein arjessa usein. Sosionomin työnkuvaan kuuluu toimiminen asiantuntijana moniammatillisessa yhteistyössä, sekä verkostoissa. Uskomme, että asiantuntijuus alalla vahvistuu tulevaisuudessa työn ohessa, mutta opinnäytetyöprosessin aikana opimme mistä löydämme sosiaalialaa koskevaa teoretietoa.

Ongelmia prosessin aikana aiheutti oma ”sokeutuminen” työlle. Yhteydenpito päiväkodin johtajan sekä ohjaavien opettajien kanssa avasivat uusia näkökulmia prosessin etenemiseen. Kokonaisuudessaan olemme tyytyväisiä perehdytyskansioon asiasisältöön sekä siihen, että kansio on helposti muokattavissa tietojen muuttuessa. Yhteistyö päiväkodin kanssa sujui hyvin ja keskustelujen ilmapiiri oli positiivista sekä molempien mielipiteet huomioon ottava. Uskomme, että tuotteen sisällöstä olisi tullut vielä parempi, jos meillä olisi ollut mahdollista nähdä ja kokea päiväkodin arkea, prosessin aikana. Kansio on koottu keskustelujen ja kirjallisuuden pohjalta. Päiväkodin kanssa tehtävänä yhteistyönä syntynyt perehdytyskansio, on heidän yksikkönsä näköinen ja tarpeisiinsa vastaava.

LÄHTEET

Alasuutari, M. 2010. Suunniteltu lapsuus. Keskustelut lapsen varhaiskasvatuksesta päivähoitossa Tampere: Vastapaino.

Hakala, J. 2004. Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Helenius, A., Karila, K., Munter, H., Mäntylä, P. & Sireen-Tiusanen, H. 2001.

Pienet päivähoitossa. Alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita. Helsinki: Wsoy.

Hujala, E., Parrila, S., Lindberg, P., Nivala, V., Tauriainen, L. & Vartiainen, P. 1999. Laadunhallinta varhaiskasvatuksessa. Oulu: Oulun yliopistopaino.

Jämsä, K. & Manninen, E. Osaamisen tuotteistaminen sosiaali- ja terveysalalla. 2000. Vantaa: Tammi.

Järvinen, M, Laine, A, Hellman-Suominen K. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Kangas, P & Hämäläinen, J. 2007. Perehdyttämisen suunnittelu ja toteutus. Nykypaino Oy.

Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta. Helsinki: Stakes.

Keskinen, S. & Virjonen, H. 2004. Vanhemmuuden ja lapsen tukeminen päivähoitossa. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Kjelin, E. & Kuusisto, P. 2003. Tulokkaasta tuloksetekijäksi. paikkakunta: Gummerus.

Kupias, P. & Peltola, R. 2009. Perehdyttämisen pelikentällä. Tampere: Juvenes Print.

Kurttio, T. & Kurki, O. 1999. Varhaiskasvattajan ympäristöopas. Helsinki: Työväen sivistysliitto.

Manninen, E, Maunu, K, Läksy, M. 1997. Opinnäytetyötä tehden ammattitaitoon. Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Mäkisalo, M. 2004. Opas työyhteisön kehittämiseen ja hyvinvointiin. Tammi.

Oulun seudun ammattikorkeakoulu. 2011. Sosiaalialan koulutusohjelma. Osaamisprofiili. Hakupäivä 17.3.2011. <http://www.oamk.fi/opiskelijalle/rakenne/opinto-opas/koulutusohjelmat/?sivu=osaamis-profiili&opas=2010-2011&code=5007>.

Peda.net. Hakupäivä 14.3.2011

http://www.peda.net/veraja/soini/varhaiskasvatus/varhaiskasvatuksen_arvopohja_keskeiset_periaatteet_ja_paamaarat.

Siponen, M., päiväkodin johtaja, Luontopäiväkoti Timotei. 2009-2010. Tekijän hallussa.

Sosiaali ja terveysministeriö. Hakupäivä 7.1.2011.

http://www.stm.fi/sosiaali_ja_terveyspalvelut/lapset_ja_nuoret/laatu_ja_kehittaminen/paivahoito.

Sosiaaliportti. Hakupäivä 22.1.2011.

http://www.sosiaaliportti.fi/fifi/sosiaalialanamkverkosto/sosiaaliala_ammattikorkeakouluissa/sosionomi_amk_tutkinto/ects_kompetenssit/.

Sosiaaliportti. Hakupäivä 22.1.2011.

http://www.sosiaaliportti.fi/fifi/sosiaalialanamkverkosto/sosiaaliala_ammattikorkeakouluissa/sosionomi_amk_tutkinto/ects_kompetenssit/.

Sosiaaliportti. Hakupäivä 14.3.2011.

<http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelukasikirja/toimijat/kunnanomattoimijat/paivashoito/>

Taskutieto. Päivähoidon lakiopas 2010. Oy UNIPress Ab.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Kasvun kumppanit. Lasten hyvinvointia vahvistamassa. Hakupäivä 12.4.2010.

<http://varttua.stakes.fi/NR/rdonlyres/DD04983E-D154-4FE4-90A1-E2690175BE26/0/vasu.pdf>.

Toljamo, M. & Vuorijärvi, A. 2007. Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö kehittämiskohteena. OAMK Oulu: Kalevaprint.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Oppaita 56. Gummerus Kirjapaino Oy. Saarijärvi.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. Gummerus kirjapaino Oy. Jyväskylä.

LIITTEET

Liite 1: Yhteistyösopimus

Liite 2: Arviointi- ja palautelomake

TUOTTEEN TILAAJAN KANSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖSOPIMUS

LIITE 1

Opiskelija	Etunimi	Sukunimi
	Osoite	Sähköpostiosoite
	Puhelinnumero	Koulutusohjelma
Toimeksi- antaja	Organisaation nimi	
	Työn ohjaaja/yhteyshenkilö	Osoite
	Puhelin	Sähköposti
Opetuskeskus	Yhteistyön nimi	

Sopimusehdot Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu

Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Ammattikorkeakoulun vastuu rajoittuu opinnäytetyön tavanomaiseen ohjaukseen.

Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat julkiset tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta. Jos opinnäytetyön tekeminen edellyttää salassa pidettävien tietojen tarkastelemista, kirjoitetaan siitä erillinen salassapitosopimus.

Oikeudet tuloksiin ja muuhun opinnäytetyöhön liittyvään aineistoon, laitteisiin ja sovelluksiin

Valitaan A, B, C, D tai E ja F tai G.

A Käyttöoikeuden luovutus 1

Tekijänoikeus ja omistusoikeus opinnäytetyön tuloksiin kuuluvat opinnäytetyön tekijälle.

Tekijä myöntää tällä sopimuksella Toimeksiantajalle rinnakkaisen käyttöoikeuden opinnäytetyöhön ja siihen liittyvään aineistoon. Toimeksiantaja saa valmistaa opinnäytetyöstä kopioita, esittää ja näyttää aineistoa ja levittää opinnäytetyöstä tehtyjä kappaleita. Toimeksiantajalla ei ole oikeutta muuttaa opinnäytetyötä ilman Tekijän lupaa. Muusta käytösiä on sovittava erikseen kirjallisesti.

Toimeksiantaja ei voi siirtää tämän sopimuksen mukaista käyttöoikeutta kolmannelle osapuolelle. Käyttöoikeus on voimassa _____,20_____ saakka.

B Käyttöoikeuden luovutus 2

Tekijänoikeus ja omistusoikeus opinnäytetyön tuloksiin kuuluvat opinnäytetyön tekijälle.

Kaikki opinnäytetyön valmistamisen yhteydessä syntyvä aineisto on Tekijän omaisuutta. Tekijä luovuttaa Toimeksiantajalle opinnäytetyön tulosten ja muun aineiston käyttöoikeudet sen jälkeen kun työ on valmis ja kun tuotannon toteuttamisessa käytettyjen laitteiden sekä muiden hankintojen kustannukset on maksettu Oamkille.

Opinnäytetyön kopiointi- ja muunteluoikeudet siirtyvät Toimeksiantajalle ellei toisin sovita. Mahdollisista käyttöoikeuden laajennuksista ja siitä maksettavasta korvauksesta sovitaan sopijapuolten kesken erikseen.

Toimeksiantaja ei voi siirtää tämän sopimuksen mukaista käyttöoikeutta kolmannelle osapuolelle. Käyttöoikeus on voimassa _____,20_____ saakka.

C Tekijänoikeudet luovutetaan kokonaan toimeksiantajalle 1

Tekijä luovuttaa Toimeksiantajalle kaikki opinnäytetyöhön ja sen tuloksiin liittyvät taloudelliset tekijänoikeudet. Toimeksiantajalla on oikeus luovuttaa tämän

Allekirjoitukset	Olemme yhteisesti sopineet opinnäytetyön toteutuksesta ja ohjauksesta yllä esitetyllä tavalla	
	Päivämäärä _____ .20_____	Opiskelijan allekirjoitus
	Päivämäärä _____ .20_____	Toimeksiantajan allekirjoitus
	Päivämäärä _____ .20_____	Ohjaavan opettajan allekirjoitus

ARVIOINTI- JA PALAUTELOMAKE PEREHDYTYSKANSIESTA
LUONTOPÄIVÄKOTI TIMOTEIN HENKILÖKUNNALLE
AJALTA 19.11.2010 - 10.12.2010

LIITE 2

Miten arvioisit kansion ulkonäköä?	
Miten arvioisit kansion asiasisältöä?	
Kehittämissideoita kansion ulkonäköön ja asiasisältöön?	
Miten arvioisit perehdytyskansion valmistusprosessia?	
Perehdytyskansion toimivuus päiväkodin perehdyttämispöytätyöprosessissa	
Muuta huomioitavaa	

Oulun seudun ammattikorkeakouluopiskelijat:
Myllyoja Kirsi (040 715 643 4) ja
Määttä Tytti (044 253 093 2)

Kiitos palautteestasi!